

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.**

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetésmény, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Több-szöri hirdetésnél árkedezmény. Nyilttér sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A Protekció.

Ezen lap legutolsó számának vezércikkét olvasva, önkénytelenül is eszembe jut egy kis elmélkedés, amikor a diákok hosszú sorát látom az iskola falai közé tódulni — naponként megérkezve a reggeli vonattal, — hogy tudomány-szomjukat kielégítsék. Mert szép a tudomány! De a szépségen kívül alig is van valami haszna a mi rémitően anyagi és érdekhajhászó korunkban.

Én nem akarok a tudomány ellen harsogni, de mégis meg kell vallani, hogy mindenki azért tanul, hogy az életét kényelmessé tegye magára nézve. Az iskolának az a célja, hogy minél több növendéke legyen; az államra is üdvös, ha az alattvalók műveltek, mert most mindenféle a kulturával kérkednek. Csak ott van a bökkenő, hogy az érdeklődésből szerzett ismeretek még csak kenyeret sem nyújtanak a mai kornak.

Naponként halljuk a panaszt, hogy sok a szellemi proletár, sok az állás nélkül lézengő tanult ember.

Mi ennek az oka? A protekció. Bármerre járunk, naponként halljuk az éles kifakadásokat a protekció ellen. Hangoztatjuk, hogy nem kell szégyenleni, kicsinyelni semmi munkát, de azért sok pár cipőt elkopatunk, sok kilneset fényesre fogdosunk, hogy az érdeklődésből szerzett emberi ismeretek végre is a tudomány nyújtotta gyönyörűn kívül kenyeret is adjanak.

Ez a mi korunknak olyan betegsége, a melyből a kigyógyulás szinte lehetetlen.

A gimnáziumba beadják a fiut. Ide még nem kell protekció. Ha jól tanul, még jutalmat is kap és mi sem áll utjában, hogy a gimnázium elvégzése után elmondhassa, hogy: most már érett vagyok.

Általános felfogás szerint nyitva az ut bármely pályára. Választhat ki-ki olyan pályát, hol

tehetségét legjobban érvényesítheti, legalább a közvélemény ezt tartja, pedig hej! de csalódik!

Nézzük csak, hogy miféle pályára képesít az érettségi? De ne is nézzük, megmutatja ezt az Amicus Juventutis által összeállított pályamutató. Elsorol ez egy egész esomó pályát, csak az utat nem mondja meg, a melyen oda juthatni.

Pedig egy szóval is válaszolhatna kérdésünkre, egy rövid kis szóval, a melynek a hangzása idegen, de a jelentése annál többet mondó! Ez a protekció. E nélkül a legnagyobb Isten adta tehetséggel sem jut be senki a tehetségnek legjobban megfelelő pályára. Még a főiskolai ranggal bíró szakiskolák is csak a protekció szerint lesznek benépesítve.

Ha a vasúthoz, a postához, pénzügyhöz és még nem tudom miféle ügyhöz akar menni, a hol a gimnázium elvégzése után azonnal kap valami díjazást, mindent meg kell mozgatni: apa, nagybátya, nagynéne, koma, sógor mind megkezdik a kilneselést, mert másképp nem respektálják még a jeles érettségit sem.

De azok, a kiket csak a tudomány-szomj vezetett a gimnáziumba, mivel szegény sorsból felemelkedve, az önerejükre vannak utalva, a tenti közbenjárók közül senkijök sínes, próbáljanak csak valahova bejutni! Az ilyenek az érettséginnél többet érne a kérges tenyér és izmos kar, mert kapnának munkát és biztos lenne a kenyerük; hiszen a munkást most jobban fizetik, mint akár a tudomány, akár a művészet harcosait.

Azonban az eszén kívül nincs semmije és senkije, a ki valahova betenné (ez a legszokottabb kifejezés), anyagiakkal sem rendelkezik, hogy díjtalan és ideiglenes szolgálat által kiérdemlje, hogy valaha ő rá is sor kerüljön. Mondom, ha ehhez nincs pénze, akkor van még egy mód, hogy néhány évig koplalva, a tudomány-

nünket, mivel a leányok nagy része már menyasszony; nincs tehát többé ok és szükség arra, hogy összehorogáló találkozókat, kirándulásokat stb. rendezzenek, mint még ma egy éve is.

Ugy jártunk mi is egy páran, mint Szent Pál az oláhokkal, egy *Oláhot*, a mi posta-jogásunkat kivéve, ki kegyeres jóbarátjától, a váltó-jogásztól: *Péter-től* nehezen váltott meg s tőlünk sem válik meg addig, míg társaságot lát és préselt szőlő-levet érez.

No de ezen két alakon kívül, kik idegenből szakadtak ide és a bostonon kívül más modernebb szokásokat is igyekeztek meghonosítani, vannak még nekünk nevezetesebb firmáink is.

Igy, hogy például a legjelesebbek egyikével kezdjem e való mesét; e hó nyolczadikán éppen Szent Kisasszony napján déli tizenkét órakor találkoztam ismét a „Tompá-téren” egyik jóbarátommal K.-val kinek oly divatos csikos nyári öltözéke van, hogy bármely szalon-garnitúrára is beillene huzatnak. Angolos eredeti maszkjával és mélyre ható elmét és számítását elaruló magatartásával nem is akarok bővebben foglalkozni, mert ehhez valóságos *Csigorin*-iskola kell. Ezen feltűnő külseje mellett azonban kiváló sport-ember, nemes lelkületű, ragaszkodó jó barát és erős character.

Ragaszkodik is hozzám, akárcsak druzsám a Törley-hez s mindent megtenne a kedvemért, még talán az alsós caláberről is lemondana. Azon pedig ne csodálkozzon senki, hogy a jelzett időpontban is, melyről és következményeiről meg akarok emlékezni, a Tompa-téren találkoztam vele. Mert nappal az utczán, éjjel pedig a kávéházban lehet a legbiztosabban találni. Mivel pedig én kávéháza nem járok, sugárzó arccal és örömmel siettem felém és olyan parolát vágott a markomba, hogy Cara-Achmednek és dicsőségére vállt volna.

— Szervusz! — Szervusz! — Hangzott el a kölcsönös üdvözlés.

— És mi a terved a mai szent ünnep délutánján? kérdi tőlem.

— Semmi barátom a rendes irodai foglalkozáson kívül.

— Ugyan ne bolondozz, a mai nap vörös betűs, csak nem fogsz körmöltni még délután is?

nak szentelheti életét és a létért folytatott küzdelem keserves harcában tönkre teheti szervezetét.

Elmegy az egyetemre, oda befogadják, ott nem kell protekció, mert nálunk tudomány-szabadság uralkodik. Szívja magába a tudományt, küzd, dolgozik, izzad, fárad és remél.

Sok nyomor és romantikus küzdelem árán ennek is a végére jut. Kikoplalja a diplomáért járó összeget és . . . most már igazán állás kellene, a melyben kipihenhetné nagy küzdelmében szerzett fáradságát.

De hát azt veszi észre, hogy bizony a folytonos munkálkodás közben az eszét ugyan kicsiszolta, de egyről elfeledkezett, t. i. a protekció-szerzésről. Pedig ha erre gondolt, tanulnia sem kellett volna, csak a felsőbb tanulmányaira fordított idő alatt protekciót kellett volna szereznie és akkor nem oda jutott volna, hogy „Vanitatum vanitás”, hanem megtanulta volna, hogy: a kinek „Krisztus a barátja, az üdvözlül”.

Pályázik valahova, még csak tudomást sem vesznek róla, sőt tudomására juttatják, hogy elbizakodott vakmerőség és vakmerő elbizakodottság, ha a bizonyítványai alapján remél álláshoz jutni. Sebaj, majd szerencsét próbálok máskor. Ismét pályázik. Pályázik ötször, hatszor, tizszer, huszszor stb. nem veszik észre. Utána néz, hogy kiket neveztek ki. Megtudja, hogy folyamodványa nem volt kellőleg felszerelve. A két legfontosabb melléklet hiányzott, a protekció és a pénz.

Azzal argumentál, hogy ha pénze lenne, akkor nem törné magát állás után, hanem abból élne . . .

Látja, X—Y-nak sem volt pénze, mégis áldozott az állásért 200—300—1000 stb. koronát, majd megfizeti, mikor már benne lesz.

Szóval az állást protekcióval, sokszor pedig pénzzel kell megvenni.

— Hát jó, legyen mint akarod!

— Menjünk gummirádlizni a derék Neumann mester kocsiján.

— Sajnálom, erre nem vagyok kapható, mert e fajta kedvtelésnek soha sem voltam barátja és ez nálunk Batyiban még nem is divat. Nálunk, ha egy-két fiatal embert kocsin látnak a pátriéusok padjáról az „Erzsébet-téren”, rögtön az a vélemény raggetteti meg a szomorú hársak lombjait, hogy ezek a fiúk megint lumpholni mennek. A ridikülös nénik pedig minden kétség nélkül párbajt sejtene, különösen ha engem látnak. Hanem van egy másik jobb indítványom és pedig: menjünk ki az első és utolsó számú gummitalpason a szabadkai zöldbe szalonát piritani. Ezzel kellemesen töltsük el e szép nap másik felét és látunk legalább nem lábön járó, de gyökéren élő és száradó tuskókat is.

Erre K. bosszusan azt válaszolta:

— Ne törődj te a kritikával! — Látod én nem törődöm.

— Neked könnyű, mert te akkor rugod ott Batyit, mikor akarod, de én ide vagyok lánczolva.

— Ez igaz, hát legyen úgy!

— Helyes! Határoztunk és rövid tanácskozás után a jeles quadrum-virus engem bizott meg, mint vadász-embert a szükséges requisitumok beszerzésével.

Délután Neumann-mester fogata, miután a déli vonatérkezéstől még megjárta Feledet, — a mely távolság oda-vissza 24 kilométer, — félnégy órakor előállott és a kor, valamint a rangkülömbönségem való éles vita után elhelyezkedtünk a gummirádlison. Hogy az étetés nélküli feledi ut után milyen kedvvel és sebességgel mentek paripáink, arról nem kell megemlékezni, mert azt lehet gondolni. — Végre azonban rókaúton csak kijutottunk Szabadkára. Itt kezdődött azután köztünk a második harczi játék, mert már két-három társaság megelőzött és elfoglalta előlünk a jobb helyeket. Mégis csak sátozt utóttunk és kiosztottuk a szerepeket.

K. levetette csikos kabátját s hivatkozva öltözékére, minden munka ellen erősen opponált. I. barátom, ki nyakas vallásu ember, még hozzá egy kis fatornyos faluban presbiter is, mint mindig, most is ellent mondogatott és akaratokodott. Midőn azonban azzal ijeszt-

TÁRCZA.

A találka.

Irtta: **Aliquis.**

A kedves olvasó ne gondolja, hogy valami szenzációs szerelmi „női légyott”-ról akarok ez alkalommal megemlékezni. Ez már nálunk régen kiment a divatból, legfeljebb a gyermek-kertésznők találkoznak egymással és egy esomó apró gyermekkel a „Széchenyi-kert” lombos fái alatt és siratják el a letűnő nyári nap örömeit.

Nálunk — mint sok minden más — úgy az udvarlás is kiment már a divatból. A tennis-pálya még az a hely, hol egy pár csinos leány és fiatal ember összejön, de csupán játékszenvedélyből. Verik is a lapdát tüzzel-hévvél és ez ideig a saison alatt már hétszáz korona ára lapdát ütöttek el a reménytelen nagy mindenségbe. Egymáshoz azonban alig beszélnek, csakis számolnak és midőn leteríti az est sötét köpönyegét és az esthajnal-esíllag megmutatja fényes-bájos mistikus orczáját, rövid köszöntés után futnak széjjel, nehogy udvariasságból is el kelljen valakit kísérni.

Van azonban itten nálunk a sok nemes szokás helyett egy oesmány divat, mely évek óta lázban tartja a közönséget; ez pedig a névtelen levélírás és küldözgetés. Már több ízben kutattunk-nyomoztunk, de egy diák-embert kivéve, más egyén nem került lépre. Hát hiába kutatnám én is, mert eredménytelen maradna fáradságom, meg az illetők ezt valóban nem is érdemlik; leghelyesebb tehát ez egyének bosszuságára a felett napirendre térni és ennél fogva a témát itten megszakítom.

* * *

Mivel én és egy-két jóbarátom a szerelem virágait már letépegettük és a mi maradt, azt egyhangú elhatározásunk alapján hagyjuk a fiatalabb gárdának; ebből folyólag elhagytuk a tennis-pályát is, meg a jourokat is. Visszatértünk oda, hol kezdtük a játszói gyermek-korban, a mikor csak egymást kerestük fel a leányok mellőzésével közös játék és szórakozás céljából. De nem is tehetünk másképp, mert a mamák is elhagytak ben-

Pénzért meg lehet venni a kvalifikációt és meg is veszik, hát akkor miért ne fizetnének az állásért, hiszen a belétekötött tőke bőven kamatozik.

Csak az a baj, hogy ha már pénzzel lehet álláshoz jutni, nem mindenki egyformán fizet érte. Egyiknek több, másiknak kevesebb kerül. Üdvös lenne, ha megállapítanák, hogy az egyes állások elnyeréséért mennyi a taksa, így legalább a törvény ellenőrizné, hogy az egyik embert ne nyuzzák meg jobban, mint a másikat. Így legalább koplalna addig, míg annyi pénzt össze nem kuporgat, a mennyi a neki megfelelő álláshoz vezető utat kiegyenesíti.

De hát az önértékes fiatal ember azt mondja: én megszolgáltam a tudásomért, szereztem is ismereteket és nincs rá szükségem, hogy az Isten az állás elnyerése után adja a hozzá való észet. No hát, ha ilyen nyakas vagy, tartsd meg magadnak az észet, de állást nem kapsz hozzá.

Elkeseredésben asylumot keres, elmegy valami Sanyarú Vendel-féle állásba és onnan szidja a kor romlott erkölcsét, de csak titokban, mert ott neki csak kevesebb van, a jogot valami iparosból felesperedett felebbvalója vindikálja magának és még itt is át kell esni a megszégyenülésen. A felvétel előtt megkérdezik tőle, hogy tud-e írni és olvasni. Ez is azért van, mert nincs protektora; ha az lenne, akkor mellesleg az írni, olvasni tudás; a fő az, hogy ajánlották, ergo megfelel.

Mulnak az évek, dolgozik, fárad, végez olyan munkát, hogy két elemével is elvégezhette volna, de úgy kell neki, minek tanult annyit vagy a nagy tudomány helyett mért nem protektorokat szerzett.

Hiszzen nálunk valamely hivatáshoz ne praedestinálva érezze magát, csak protezsálva, mert ha saját ambíciója után indul, csak szellemi kincset szerez, de a művelt társadalom gondoskodik róla, hogy ezt a szellemi kincset apró pénzre fel ne válthassa.

Sursum corda!

Volna néhány szavam a készülő Ferenczy-ünnephez. Belső jelentőségéhez. Külső dekorációhoz. Van egy nagy kérésem a rimaszombati iskolák mindkét nembeli ifjúságához, illetőleg ezek böles vezetőihez. A hivatalos világ vezérférfiaihoz. A társadalmi egyesületekhez. És mindenek előtt Rimaszombat város intelligens, önértékes polgárságához!

Mához egy hétre érkeznek városunkba Magyarország közoktatási kormányának, művészi és tudományos intézeteinek és a budapesti sajtónak kiváló képviselői. Hogy áldozati-tüzet gyújtsanak a kegyelet, a hála megszentelt oltárán *Ferenczy István*nak: a legelső magyar szobrász-művésznak. Az egykori rimaszombati lakatos-legénynek!

E nevezetes és hazafias kultur-ünnepen meg kell jelennie a vármegye és a város nagyjával az élükön Rimaszombat aprajának és nagyjának! A mindkét nembeli tanuló ifjúságnak, a kaszinónak és a polgári olvasó körnek és külön is az iparos-együletnek.

Igenis, meg kell jelenniük! Még pedig önként. Anélkül, hogy a megjelenésre külön hivatalos felszólítást kapnánk.

gettük — mert ő, közbe legyen mondva, könnyen hívó is — hogy sem szalonnát, sem pedig sillert nem kap, megadta magát és duzzogva jött velem rózsát szedni. P. barátom pedig, ki előkelő jó modoru, kitógástalan, előzékeny ifjú és ép úgy szereti az erdőt, mint a kaszínót, tüstént a tűz rakásához kezdett. Pár pillanat múlva ropogott a hőzse és zimbóráim mosolygó arczelet és még szaporon leverészték körül a tüzet, mert mint említék, minden ember többé-kevésbé pyromanikus.

En pedig kiállva a dombtetőre, bámolni kezdtem a haldokló természetet.

Ez nem is eseted, mert ki egész életén át a négy fal közé szorítva nap-nap mellett perczgetti a tollat, jól esik szervezetének, ha a szabad természetben mozoghat; szemét a teremter varázs hatású panorámáján legheltheti és lelke elmerenghet a multak emlékein, azon az időközön, mikor még nem voltam az irodához kötve és a vakációk alatt egyéb szórakozásom nem volt, mint a falusi és pusztai gyermekekkel a madarászás, a későbbi korban pedig a vadászat.

Éjszakra és délre egyaránt a rimavölgyének tenészes képe feküdt előttem, mint egy kiterített zöld föld-abrosz a várossal s pár falucskával tarkázva, melyet a váltakozó szép hegyes és dombos vidék övezett. Az égbolt tiszta volt, csak néhol lebegett foszlányokban egy-egy felhőske. A villogó kasza suhanása alatt már az utolsó rend is lehanyatlott a sárguló földek tarló ágyára, hogy aztán az anyaföld tápláló anyagává változzék át. A föld felett lebegő esti felhőskeket a változó nap vörösebe hajló fény sugarai aranyozzák be még finoman s félve és gyöngéden lehelí reá utolsó bucsu esőjét, nehogy szenderegésből felébredjen. Élelomen, készülő természet, mintha erősebben kezdené létezni, mert kellemes, langyos szellő kap röpké szárnyakra és suhan tova az erdő fái között. A lombok megrezzennek, a fák koronája inogni kezd, a fűvek is megingatják karesu szálaikat s valami kísérteties nesz vegyül az esti szellő játékos fuvallmaiba. Majd esendesebb lesz az erdei zsongás zaja és ezüstfényű csillagszemek tűnnek fel a sötét fátyollal borított égbolton, melyek pazarul szórják alá rezgő sugarait az erdő koronájára és a mező sötét köntöseré. A bokrokban már álmódóva szól az aranycsörű dalmok,

Helyesen, szépen fejezte ki magát városunk önértékes polgármestere, hogy a külön meghívásokra semmi szükség: Gömörmegye és Rimaszombat város intézői és nemes polgársága tudja a maga kulturális kötelességét! Tudja jól, mivel tartozik a Budapestről hozzánk ünnepelni jövő fényes és előkelő művészi és tudós társaságnak. És tudja, miként kell velük együtt megünnepelni egy, a saját erejéből a halhatatlank közé felvergődött nagy fiának, polgártársának emlékét. Ő benne és általa a minden szépre, jóra kiválóan fogékony magyar észnek és kéznek diadalát. A legtöbb két polgári erőnek: a *hazaszeretnek* és a köznek javát munkáló *kötelességtudásnak* azt a kiváló megtestesülését, melyet Ferenczyben esodálunk. S a melynek ez a nagy szellem egész erejét, ifjúságát feláldozta. A melynek élt s a mely miatt elég korán elbukott.

Mert ne feledjük, hogy Ferenczy, az egykori rimaszombati lakatos-iparos legény *üttörő* volt. Atyja, megteremtője a ma már a külfölddel is versenyző magyar szobrászművészetnek. Mestere sok derék, sőt művészi becsü alkotásnak. És mestere a szerencsésebb Izsó Miklósnak. Atyja, utegenőterője egy Strobálnak, Zalánknak, Fadrusznak, a mi Holló Barnánknak és szobrászművészetünk annyi sok más kiváló mesterének.

És *Ferenczy* eszének magaszerzette tudásával, kezének öröklött ügyességével, teremtő fantáziájának szerte-len lobogásával, nagy és találékony, meleg szívének minden dobbanásával *magyar* volt! És csak magyar akart mind haláláig lenni!

Születésénél, nevelítésénél fogva pedig minden erőnyeivel és minden gyengéivel együtt *tipikus rimaszombati kalévalista polgár*.

E város intelligens polgárságának véréből való vér, annak húsából való hús. A mi lelkünkben kiröppent lélek!

Az ő elismertetése, megtiszteltetése és dicsősége: Rimaszombat egész polgárságára tisztesség és dicsőség. Az ő emlékének szentelt ünnep kell, hogy az egész város ünnepe legyen.

Mához egy hétre tehát lobogó-díszit öltön a város! Fogadjuk szeretettel és méltóképen már a déli vonatnál minket megtisztelő magas vendégeinket. Ülünk minél többen körük az ünnepi ebédnél. Délután pedig vonulunk ki az Erzsébet-terre zászlók alatt a polgárság, a testületek, az Erskét nembeli ifjúság. Aztán hallgassuk meg siri esendben új életre ébredt dalárdánk énekét. Nagyjainknak, a magyar szó nagymestereinek beszédeit. És helyezzünk koszorút minél számosabban jelesünk sírjára.

A templomokban pedig némuljon el ez egyszer e rendkívüli alkalommal a délutáni harangszó és az orgonaszó; hiszen a magyarok egyetemes Istenének bizonyára nem kevésbé lesz kedves az az áldozat, melyet a modern Magyarország egyik kiváló üttörőjének szobra és siremléke előtt együttesen gyújtunk. S a melyet a Hymusszal kezdünk, hálaimával folytatunk és a Szó zattal végezzük.

Ferenczy ünnepe nem csupán egy családé, nem is egy egyházé: Ferenczy az egész művelt Magyarországa.

Mint a magyar művelődés- és a magyar irodalom-történet professzora is bátran kimondom: Ferenczy István a maga szakmájában is tüneményes bár, szomorú végű pályafutásában felér az irodalomban egy Kazinczyval, egy Vörösmartyval. A festészetben egy Munkácsyval. A politikában gróf Széchenyivel hasonlítható össze!

Kor- és segítő pályatársuk volt a modern, a művelt Magyarország megalapozásának hőszi nagy munkájában.

Már a hamvak exhumálásakor is sulyos mulasztást követtünk el. Vigyázzunk, nehogy a kegyeletlenség sötét látszata mellett ismét eláruljuk lelki szegénységünket: kulturális tudatlanságunkat!

Mához egy hétre fel tehát! Félre a kiesenyességekkel! Föl a zászlókkal! És sursum corda: fel a szívekkel!

—ő—

a fekete rigó mélabus fuvalója s a többi apró dalosok bucsu éneke vegyül belé a nyugodni készülő természet halk sohájába. Még a városban egy pár fület sértő gőzkürt harsogása és a tanyai gőzgépek éles sipolása hangzik el s azután beköszöntött az öreg este . . . En pedig kiélvezte az utolsó őszi szép estét, felocsudva méla gondolataimból, melyeknek szálai a csillagok láttára már ki tudja hol kalandoztak . . . visszatér a tüzhöz ismét és folytatom ott, hol elhagytam.

* * *

Még elég magasan ragyogott a nap, midőn P. barátom megfelelő alkalmas helyet nézett ki, hol ügyesen csoportosítva bennünket, fényképező gépe elé ültetett. Három felvételt készített rólunk, melyet a mai nap kedves emlékére örökre őrizni fogunk annak jeléül, hogy a mai anyagi érdek világban, mikor minden a szédelgés és panamázás körül forog; mikor az emberek, valamint az őskorban élet-halál harcát vívunk, van még egy az igazí, őszinte önzetlen barátság. — Nagyon sajnáltuk hogy e kedves képről B. és Gy. barátaink, kik jelenleg szabadságon távol talun foglyáznak, lemaradtak. No de majd jövőre, ha a végzet kedves sorsunknak és életünknek.

Midőn már a rózséből megrakott tűz közepe nagy lánggal lobogott, a széleit pedig izzó parázs gyűrűzte és a lemenőben lévő nap is utolsó meleg lehelletét árasztotta ránk — hozzá fogtunk a szalonna pirításhoz.

K. barátom inguira gyürközve, a tűz felett a „haldokló világ” cuplét dudolgtatta. I. barátom a pincemesteri szerepet teljesítette. P. és én pedig a tűz mellé heveredve, nyáron forgattuk a debreczeni zsiros darabot, melynek egykor élő teste a Hortobágyon turkált és a szatmári erdőkben makkolt.

Valóságos verseny fejlődött ki közöttünk, hogy kinek a nyársáról fog az izletesebb falat lekerülni, az eredmény pedig az lett, hogy egytornám jól sikerült.

Elkészülvén a konyhai teendőkkel, hozzá láttunk a falatozáshoz, melyhez étvágyunkat még jobban látozta a kölesönös dicséret. S hogy azt méltán kiérdemeltük, bizonyíthatja ezt az öreg *Csank* erdőőr, ki állítólag a füst felszálltára taposott oda. Ő ugyan ezt állítja, mert min-

Ferenczy István szobrász-művész emlékének leleplezési ünnepélye.

Immár végérvényesen meg van állapítva, hogy a leleplezési ünnepély folyó évi szeptember hó 26-án lesz. A kő-szarkofág, a Budapestben készült fedőlap s a Ferenczy-szobor már itt vannak s serényen folyik a ref. templom udvarán az emlék összeállítás munkálata. Az ünnepély letolyása különben részletesen a következő lesz: A város lobogó-díszit ölt. 12 óra 5 perczkor érkeznek meg a minisztérium, a tudományos és művészi társaságok kiküldöttei, kiket a vasuti állomáson a tanács élén a polgármester fogad. A vendégek a vasuttól egyenesen a Hungária-szállodába mennek, hol a közebédre már egybegyűltekkel nyomban asztalhoz ülnek; tekintettel arra, hogy az ebédnek 3/4 órára befejezést kell nyernie, a pohárköszöntők elmaradnak. Ebéd után az ünnepély nyomban kezdetét veszi a következő program szerint:

1. Délután 3/4 órakor gyülekezés az Erzsébet-terren a református templom előtt.

2. Két órakor „Hymnus”. Éneklí a rimaszombati dalárda.

3. Emlékbeszéd. Tartja: *Beöthy* Zsolt egyetemi tanár.

4. „Szentelt hantok”. Éneklí a rimaszombati dalárda.

5. *Molnár* Viktor államtitkár a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében átadja az emléket a ref. egyház képviselőjének, mert az emlék az egyház területén van.

6. *Czinke* István ref. lelkész átveszi az emléket.

7. Koszorúk elhelyezése.

8. „Szózat”. Éneklí a rimaszombati dalárda.

Amint a programnak vége lesz, a vendégek a 4 óra 33 perczes vonattal elutaznak.

A közebédre szóló aláírásí iven már ki vannak boesítva. Van iv a Casinóban, Polgári-körben, Kath. együletben, azonkívül a hivatalokban is körözik. Kívánatos volna, hogy városunk társadalma minél nagyobb számmal venne részt a közebéden. A közebéden egy teríték ára borral 5 korona. Arra való tekintettel, hogy az ebédre szánt idő igen rövid, a rendezőség úgy intézkedett, hogy az aláírásakor az ebédjegy kiváltandó, nehogy a közönség a sok időt igénybe vevő ebéd utáni fizetés által a program betartásában gátolva legyen. A vendéglős csupán a jegyeket szedi be s azért az mindenki által elviendő. Helyes intézkedés ez különösen az idősebbek tekintettel, kiket a vendéglős személyesen nem ismerhet s így nem tudhatja, kinél kell fizetés végett megjelenie. A ki bármi okból az ebéden meg nem jelenhetik, a kiváltott jegy ellenében a befizetett díjat visszakapja. A bármily irányban esetleg bekövetkező változások fölül a közönség talragasz vagy más alkalmas módon tájékoztatva lesz.

A meghívók a közel napokban lesznek szétküldve.

Mint családtagok, a következők lesznek meghíva:

Özv. Káposztás Józsefné, Zehery Julia.

Özv. Tóth Józsefné, Káposztás Emília.

Tóth Béla építészmnér és családja.

Dr. Zehery István és családja.

Kalla Mihály és családja.

Özv. dr. Szabó Sámuelné.

Szabó Elemér és családja.

Baksay István kir. tanácsos.

Baksay József és családja.

Dr. Baksay Dezső és családja.

Özv. Stech Kálmánné.

Özv. Terhes Pálné és családja.

Fodorné—Terhes Ilonka.

Dr. Wallentinyi Dezső tanár és családja.

Özv. Szabó Károlyné, Ligety Etelka.

Széplaky Lajos és családja.

Özv. Soós Ferenczné.

Soós Gyula és családja.

Özv. Bernáth Gyuláné és családja.

Ifj. Rábaly Miklós és családja.

Dapsy József és családja.

Marikovszky Géza és családja.

dig fél az erdőtüztől, de mi abban a véleményben vagyunk, hogy már ez nyári ünnepnapokon megszokott járása ő kelmenek; mert tudja, hogy e kellemes helyet ilyenkor mindig felkeresik és a társaság részéről kidukál neki egy jó falat, meg aztán egy-pár pohár itóka és mint ő nevezi: egy „czibar.” Hát most sem esélődött ebbeli megkísztetésben, mert e porézóját accuratosan most is megkaptam és hálaképen egy-pár hozajáság elmondása után „jó éjszakát” kívánt és ballagott a kukoriczása vaddisznó lesre. — Mi egy darabig lestünk utánna, ha vajjon visszahozza-e még száraz torka; de mivel megnyugtattuk, hogy a tüzet rendszeren el fogjuk oltani, biz ő kelme nem tért vissza s bizonyára nyugodtan hajtotta észbe csavarodó fejét a kukoriczás aljában vadász tarsolyára.

A jó lakmározás után, mivel mi nem tartozunk az anti-alkoholisták közé és mert a hygenia is előírja a zsiros étkekre a savanyu folyadék felvételét, meg aztán, ha a biblia is nem tartaná ezt szükségesnek, akkor Noé bizonyára nem vitte volna be a bárkába a vinyegét; ennélfogva a poharazás, különösen ez alkalommal is elmaradhatatlan volt.

I. czimbora teljes meglegedésre töltötte be e szerepét és rendes időpontokban telítette a poharakat.

Távol minden gondtól és fejtöréstől, csupán csak a kényelemnek adva egész lényünket, s megvitatva az élet örömeit és bajait, persze a politikát és napi városi pletykákat sem hagyva figyelmen kívül, élveztük a szabad természet alkonyát. Ennél kedvebb az életben nem is lehet. Hiszen a nagy Petőfi is mindig a szerelemről és a szabadságról pengette lantját, sőt szabadságért feláldozta volna szerelmét is. Hát mi hogyne áldoztuk volna e pár pillanatot lényünknek, mikor nekünk a szerelemből, meg a szabadságból is alig jutott.

Végre lehanyatlott a nap. A többi társaságok vigdala is elhangzott és teljes sötétség borult ránk. Szívünket valami titkos sejtélem lepté meg s bár álmosak még nem voltunk, de kezdett elménk kerekre akadozni, beszélgetésünk láncolata pedig szakadozni. Sziveinket azonban a természet, az est sötétje még nem homályosította el; mert vágyaink és reményeink a hamvadó parázs szikráival még fel-felcsillantak s az utolsó kocczin-

Hírek és vegyesek.

Egyházmegyei hírek. A rosznyói egyházmegyében legújabbán a következő személyi változások történtek: *Krosnyiczky* János egyházasbásti és *Hegedűs* János oszgyáni plébánosok saját kérelmükre kölcsönösen áthelyeztettek. — *Fábray* Ferenc várgedei segédlelkész Gesztetérre küldetett állandó adminisztrátori minőségben. *Beliczky* Jenő Vilkéről Várgedébe, *Danics* Lajos Szent-simonból Vilkére, *Szabó* Ferenc Gesztetéből Tornára, ifj. *Liptay* Arnold Korompárról Gölniczbányára, *Vojtassák* Sándor Gölniczbányáról Divénybe, *Laurincz* József Divényből Merénybe, *Taufer* Gyula Nagyszuháról Salgó-tarjánba, *Kárpáti* Odón Mátranovákról K.-H. Várallyára, *Balogh* János Tornáról Karancseszibe, *Traun* Péter K.-H. Várallyáról Rimaszombatba, *Tihanyi* Lajos Rimaszombatról Korompára, *Meiszel* György Mátranovákra, *Privitzky* Gyula és *Sándor* János újmisések pedig Szent-simonba, illetve Nagyszuhára helyeztettek segédlelkézi minőségben. — A személyi változásra vonatkozó hírek közül különösen közelről érdekel bennünket a *Tihanyi* Lajos segédlelkész Korompára való áthelyezése. Ezt városunk közönsége őszinte sajnálattal veszi tudomásul, mert a fiatal, rokonszenves és tehetséges papot mindenki akinek alkalma nyílt vele érintkezni szerette és becsülte. Mikor távozása felett mi is kifejezzük sajnálatunkat, új állomáshelyére a derék fiatal papot legőszintébb jókívánságaink kísérik.

Theológiai vizsgák. A sárospataki theológián mult héten tartották a vizsgákat, melyeken mint egyházi kiküldött a vizsgáló-bizottságban *Czinke* István helybeli ref. lelkész is részt vett.

Egyházi gyűlés. Az ágost ev. egyházkerület nagygyűlését f. hó 16-án Debreczenben kezdte meg, s azon *Szentiványi* Árpád orsz. képv. felügyelő — mint világi elnök működött, s mindjárt a gyűlés elején meleg szavakkal üdvözölte *Zelenka* Pál püspököt 70-edik születésnapjának évfordulójának alkalmából.

Egyházmegyei felügyelő választás. Lapunk mult számában közölt rövid hírnökből *Marton* János, a Rimamurány nagyteleki és befolyásos főügyésze tudomást szerezvén, levélben kereste fel a kishonti ev. egyházmegye nagyérdemű főesperesét: *Cs. Gyürky* Pált és felkérte, hogy nagy elfoglaltságára és állandó távollétére tekintettel személyét az egyházmegyei felügyelő választásból és kombinációból hagyják ki. Ékként a szombaton reggel a helybeli egy. prot. főgimnáziumban bizalmas értekezletre egybegyűlt egyháztitkós és képviselők meleg éljenzéssel és egyértelmű lelkesedéssel ismételték a megyszerte népszerű *Medveczky* Sándor kir. közjegyzőt jelölték esp. felügyelőül *Kubinyi* Aladár hivatott utódként, kinek egyhangú megválasztása így biztosra vehető; jöjjelhet, az értekezlet legkevésbé sem kívánt az autonóm testület szabad döntésének elejébe vágni.

Évforduló. Városunknak jelenleg legidősebb lakosa, a tanügyi, társadalmi és köztéren oly sokat és hosszú időn át működött tisztos férfiú: *Baksay* István kir. tan., főgimnáziumunk nyug. tanára s a ref. egyház tiszteletbeli főgondnoka folyó hó 8-án töltötte be érdemében gazdag életének 89-ik évét s belépett a kilencvenedikbe. A tisztos kora férfiú, ki egész nemzedékeket atyai szeretettel, gondossággal és pályája iránt érzett nemes ambícióval nevelt 55 éves tanári működése alatt, szellemi és lelki ereje teljes üdőségében érte meg az évfordulót, s büszkén emlegeti tanári pályáját, az egyházi és társadalmi téren kifejtett eredményes munkáját, melyet mindig becsülettel, tiszta és erős jellemmel végzett. A közszertet, változatlan tisztelet és becsülés nimbusza övezi a tisztos férfiút, kit családja s számos tisztelője melegen üdvözölt és jókívánságokkal halmozott el az évforduló napján.

Negyven éves tanári működés. A helybeli egyesült protest. főgimnázium egyik jeles és érde-

mes tanára, ki nemesak a tanügy terén, de társadalmi és egyházi téren is évtizedek óta jelentős, általános tiszteletre és közbecsülésre méltó működést fejt ki, most töltötte be tanári működésének negyvenedik évfordulóját. *Bodor* István, társadalmunk kedvelt és tiszteletreméltó alakja ez, kinek nevéhez és küzdelmes munkásságához fűződik az új főgimnázium monumentális épületének emelése, s ki hosszú tanári működése idején kiváló tudással és nemes ügyszertellett nevelt egész generációt, mely mindig szívesen emlékszik vissza a jó és humánus gondolkodásu tanárra, ki élelétásával a növendékeket mindig megismerte, azok szívéhez könnyű szorral hozzáférközött s ha néha-néha erélylyel és szigorral igyekezett fegyelmet tartani, a növendékekkel meg tudta értetni azt, hogy ez az ő érdekükben történik. — *Bodor* István, ki 1845. október 25-én Bereg megye Nagybecskény községében született, iskoláit Sárospatakon végezte, s 1869. őszén kezdte meg tanári pályáját Sárospatakon, hol 1871. júliusig működött s Rimaszombatban 1871 szeptember 1-én foglalta el a tanári széket. Tehát 38 esztendeje mult folyó hó 1-én, hogy városunkban működik s az akkor fiatal tanár, ma társadalmunk köztiszteletben álló alakja, ki a főgimnáziumnak több ízben volt igazgatója, az önképzőkörnek hosszú időn át tanár-elnöke volt, a helybeli dalárdának elnöke volt s most legújabbán az egykor koszos rimaszombati dalárda újjászervezője. Egyházi téren is működik s a presbiterium egyik érdemes tagja. A takarékpénztár és a gömörmegei nép- és iparbank felügyelő-bizottságának munkás elnöke, a kaszinó, a közművelődési- és múzeum-egyesület választmányi tagja. Mint a város képviselő-testületének tagja nem egyszer vette ki részét a város javára szolgáló munkából. A „Gömör-Kishont”-nak hosszú időn át szerkesztője volt, s ma is jeles tollu munkatársa, ki tanügyi és köztéren kifejtett érdemes és sikeres munkásságával valóban megérdemli azt, hogy tanári működésének negyvenedik évfordulójának alkalmából őszinte, meleg szeretettel üdvözöljük s tolmácsoljuk a sok-sok tisztelő jókívánságait azzal, hogy testi és lelki ereje állandó üdősége mellett kiváló tudását még sokáig érvényesíthesse a tanügy, az egyház és a társadalom javára!

A patronage kongresszuson. melyet mult héten Budapesten József kir. főherceg védnöksége alatt tartottak meg, Rimaszombat és Vidéke jótékony növegyete minden humánus és nemes intézményért lelkesülő elnöke: *Samarjay* Jánosné is részt vett.

Áthelyezések. Az igazságügyminister *Kozma* Jenő rosznyói járásbírósi telegkönyvvezetőt a nyugdíjazott *Dancs* Menyhért telegkönyvvezető helyére Munkácsra helyezte át.

A pénzügyminister *Némethy* János m. kir. adóhivatali pénztárost ugyanilyen minőségben Tornaljáról a rosznyói m. kir. adóhivatalhoz áthelyezte.

Kitüntetéssel vizsgázott. A budapesti kir. magyar tudományegyetem most adta ki azok névjegyzékét, kik szigorlatukat mult tanévben kitüntetéssel tették le. Ezek közt találjuk a *Kriszó* Tamás helybeli kir. togházfelügyelő leányának: *Kriszó* Jolánnak a nevét is, ki a bölcsészeti karon tette le a tanári vizsgát kitüntetéssel.

Megbízás. *Kardos* Géza szigorló orvos, Kohn Adolf helybeli kereskedő szorgalmas fia, ki most 2 héttig a szabadságon volt dr. *Geschit* József pelsőczyi kör-orvost helyettesítette, a budapesti áll. gyermekmenhely másodosorú helyettesi teendőinek ellátásával bízta meg.

Halálozások. *Mihalik* Dezső Kóburg hercegi uradalmi ügyész, kit csak nemrég sujtott le nagy csapás neje elhunytával, újabb gyász érte. Neje: *Béll* Gyula volt Kóburg hercegi főerdész folyó hó 11-én Budapesten 48 éves korában, boldog házassága 12-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Halála — mely a megyében közszertetnek örvendő *Mihalik*-családot mélyen megrendítette — széles körökben kelt őszinte részvétet. A korán elhunyt férfiút folyó hó 14-én Nagyrőczén temették el nagy részvét mellett.

Losonczen folyó hó 8-án elhunyt *Lacsek* Mátyás, ki 1859—1881-ig volt városunk lakója s 1859-től 1870-ig — tehát 11 éven át — a Széchenyi-kert ügyes kertésze volt. Most 82 éves korában boldog házassága 54-ik évében elhunyt. Folyó hó 10-én temették el a losonczyi r. kath. templomból a tisztos férfiút, kit özvegye, két gyermeke és kiterjedt rokonság gyászol.

Rentka János helybeli gyolcsos polgártársunk és családját is mély gyász érte; mint lapunk zártakor értesülünk, neje: *Rentka* Jánosné szül. *Odrobenyák* Karolina 52 éves korában f. hó 18-ikára virradó éjjelen hosszas betegség után elhunyt.

Szikorsky Lajos helybeli fodrász hosszas betegség után f. hó 15-én 38 éves korában elhunyt. F. hó 17-én városunk polgárságának nagy részvéte mellett temették.

Kisfaludy J. nagyrőczeyi járásbírósi hivatalosolga, ki már régóta töltötte be ezt az állást, f. hó 16-ikán a helybeli közkörházban hosszas betegség után elhunyt.

Eurydike szobra. Orpheusznek, a mesebeli dalnoknak szépséges nejét a mythosz szerint egyszer s thrák regényes sziklák között egy mérges kígyó marta meg hófékér lábászárán. A mérge gyorsan ölt. A szépséges asszony iszonyu fájdalmak között összeroskadott és meghalt. Ezt a mythoszt választotta *Ferenczy*, az első magyar szobrász művész „a maga számára,” mintegy önmön sorsa allegóriájául, „amint a kígyóharapásokba (ellenségei igaztalan támadásaiba) földre bukik s meghal.” Ezt 1845-ben írta az országos Mátyás- emlékének, melybe egész művészi ambícióját és egész vagyonát befektette volt — országgyűlési szavaztatása után. „Miként művészetemet a *Pásztorleány*-nyal megnyitám, úgy ezen *haldokló Eurydike* legyen életem bezárója.” E művét maga is, kartársai is egyik legsikerültebb alkotásának tartották. Gyászos sorát ismerjük. Az 1847. rimaszombati tüzvészkor megpattogott, calcinálódott. Kivánságára halálakor 1856. jul. 4-én sirjába temették. Ez év júniusában exhumálták. Több mint 500 darabban, törmelékben került napvilágra. *Kammerer* maga is lemondott véglegesen róla. S im akadt egy új művész, *Hevesy* Pál, aki bámulatos türelemmel, esodás kitartással és valóban csak magasabb ambíciójával egy maga megtalálta s masszával roncokból álló thorzót összerakta. Ott fekszik a szobor nagyrészt készen immár a ref.

templom udvarán összetakolt deszkabódében. Már így ma befejezetlen állapotában is meglep kellemes, puha formáival, telt idomaival, a földre bukást és a haldokló szenvedését elevenen éreztető fájdalommal arckifejezésével. Akik a gömörmegei muzeumban őrzött elnagyolt és befejezetlen Pannónia és Róbert Károly, avagy a kevésbbé sikerült bpesti muzeumkerti Kisfaludy szobron kívül *Ferenczy*nek egyéb alkotásait — a debreczeni Csokonay-szobrot, Rudnay hgprimás gyönyörű mellszobrát, avagy az ugyancsak az esztergomi bazilikában látható *István vértanu* oltárát, a Forray, a Brunsvick stb. emlékeket nem látták: menjenek s a restaurált haldokló Eurydike-t megnézzék, bizonyára a legkedvezőbb véleményvel lesznek. F. művészi képességei iránt is. Azelőtt a páratlan szorgalom és művészi idealizmus előtt pedig, mely a júniusban kiáoszt ezernyi törmelékből ezt a gyönyörű szobrot teljesen eredeti darabjaiból így összeállította és egyberagasztotta: uraim, le a kalappal!

Névváltoztatások. *Kopasz* József oszgyáni illetőségű rimaszombati lakos családja névének „*Kardos*”-ra, *Barkus* István lucsaki illetőségű ugyanottani lakos családja névének „*Bártfai*”-ra, *Morgenbesser* Károly rimaszombati illetőségű, ugyanottani lakos, valamint *Miklós*, *László* és *Erzsébet* nevű kiskorú gyermekei családja névének „*Maros*”-ra változtatását a belügyminister megengedte.

Orvosgyűlés. A gömörmegei orvosszövetség és orvosi gyógyszerész-egyesület ez idei őszi vándorgyűlését *Tornalján* f. hó 28-án délután 4 órakor tartja. A gyűlés legfontosabb tárgyát képezi a ker. munkásbiztosító pénztár orvosainak nyugdíjügye.

Házadó-anket. A pénzügyminisztériumban most folynak az új házadótörvény végrehajtására vonatkozó tanácskozáások. Az anketre behívták a pénzügyigazgatóságok képviselőit is s a f. hó 20-án tartandó értekezletre Rimaszombatról *Marton* Imre pénzügyi tanácsos és *Ludvig* Antal pénzügyi fogalmazó küldetett ki.

Tanév elején. Iskoláinkban már folynak rendes mederben a tanítások. Az elemi iskola növendékeinek száma megesapant a rimatamástalvi iskola létesítése folytán, mely október elején nyílik meg. — Az állami elemi fiúiskolába 287 az elemi leányiskolába 305 gyermek, a polgári leányiskolába 153 növendék iratkozott be. A főgimnáziumba 357 tanuló iratkozott be.

Tanulmányi kirándulások. Szept. 11-én főgimnáziumunknak 16 növendéke négy napos kirándulásra indult a magas Tátra vidékére. A kirándulók remek természeti szépségeket láttak, mert megtekintették a Zöld-tó vadregényes vidékét, Tátra-Lomnicz, Tátrafüred és Tátraszéplak-fürdő helyeket, a Tarpatak vízeséseit, valamint a Csorbaitó tengerségek tájkát. Az idő is többnyire kedvezett a kirándulóknak, bár esőben is volt részük. A kirándulást a Tátravidék alapos ismerője: *Loysch* Odón tanár tervezte és rendezte s vele volt még a főgimnázium 4 tanára. — Hogy az itthon maradt tanulóknak is legyen részük valaminek, szept. 14-én reggel 80 tanuló Ajnácskőre rándult *Horváth* Zoltán tanár vezetése alatt 3 tanár kíséretével. Megnézték a váromot, a csontárkot, a kőbányát, a Ragács hegyesücsről szétértek s a fűrdő savanyúvíz forrásait is megtekintve, estére tértek haza.

Agarászat. A gömörmegei agarász egylet idei versenyt október hó 9-én és a következő napokon fogja a dobriai tarlókon megtartani. — Az egylet két díjat tűzött ki és pedig egy 400 koronás ezüst billikumot és második díjnak a téték fél összegét; ezeken kívül a versenyben részt vevő agarak futhatnak az országos agarász szövetség által kiírt és *Baghy* Béla és *Gyula* urak által felajánlott 400 koronás „Ostor-díj”-ra is. A bírói tiszt gyakorlására: *Putnoky* Mór, *Hámos* Aladár, *Farkas* Zoltán és *Farkas* Géza urak lettek az egyesület részéről felkérve és megválasztva. — Az agarak október hó 8-án este 9 és 1/2 óráig nevezendők be *Gundelfingen* József egyleti titkárnál. — Az agarászatot október 8-án este ismerkedési estély előzi meg, 9-én pedig társas vacsora lesz a Hungária szállodában. — A verseny iránt más megyékből is igen nagy az érdeklődés.

Mozgófényképszínház Rimaszombatban. Egy-két hét óta új alkalom nyílt közönségünknek a szórakozásra, a mennyiben állandó mozi alakult a Hungária vendéglő nagytermében, a melyben hetenként többször láthatunk tanulságos és mulatságos dolgokat. A mozi a budapesti Royal fiókja gyanánt szerepel *Wichner* helybeli fényképszínház vezetése alatt. Vannak ugyan repertoárján egy kissé elkoptatott képek is, de reméljük, hogy a jövőben újabbakat is látunk, a mint a balletszerű, tündéri képek kifogástalanul tisztán láthatók most is.

Öngyilkosság. *Kapros* Julia pinczernő, ki mintegy fél év óta volt alkalmazva Pelsőczén a negyvendéglőben, e hó elején búcsút vett a pelsőczyi fiataliságtól s Nagyrőczére utazott, hol f. hó 6-ikán, állítólag szerelmi csalódás miatt néhány csomag gyútát áztatott be, s tartalmát megitta. Mindjárt gyomormosást alkalmaztak nála s másnap behozták a vármegyei közkörházba, hol a leg-gondosabb ápolás daczára f. hó 13-án nagy kínok közt meghalt a budapesti származású csinos, fiatal: 18 éves leány.

A „Rimaszombati Tejesarnok Szövetkezet” alakuló közgyűlése. A „Rimaszombati Tejesarnok Szövetkezet” folyó hó 26-án, vasárnap délelőtt 10 órakor a gazdasági egyesület titkári irodájában tartja *alakuló gyűlést*, melyre a t. részvényesek ez uton is meghívattak. A szervező-bizottság nevében: *Fodor Jenő*, g. e. titkár.

Gyufaoldatot ivott. *Homolya* Róza 24 éves szakácsné, ki csak 8—10 nap előtt jött Miskolcra városunkba, s itt szolgálatban volt, f. hó 17-én annyira elkeseredett, hogy életétől megakart válni, s állítólag öt csomag gyufa fejét beázattatva, a gyufaoldatot megitta. — Beszállították a helybeli közkörházba.

Meghívó. A rimaszombati birtokosok évi közgyűlése 1909. évi okt. hó 3-án (vasárnap) délelőtt 11 órakor a városháza tanácstermében fog megtartani, melyre egy a helyben, mint vidéken lakó rimaszombati határbeli birtokosokat tisztelettel meghívom. — Kelt Rimaszombatban, 1909. szept. 16-án. — Elnöki megbízásból: *Fülöp Benjámin*, a birtokosság jegyzője.

Pályázat. A rimaszombati kir. törvényszék elnöke a rozsnyói kir. járásbírósnál rendszeresített s törvényszerű illetményekkel javadalmazott imoki állásra pályázatot hirdet. — Felhívja mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. I. t. cz. 19. §-ban előírt képesítésüket, életkorukat, nyelvismereteiket stb. feltüntetve okmányokkal felszerelt, sajátkezűleg írt kérvényüket a bírói ügyviteli szabályok 5. §-ában körülírt uton szept. hó 21. napjától számított négy (4) hét alatt hozzá annyival inkább nyújtják be, mert az elkészen érkezett kérvények figyelembe vételét nem fogják. — Ezen állásra oly pályázót fog kinevezetni, a ki testi alkalmatos voltát közhatósági orvosi bizonyítványával igazolja s a tekkönyvi vizsgát letette.

Villamos favágás. A helybeli conservgyár részvénytársaság villamos erőre berendezett favágógépe már október elsején megkezdte működését. Jelentkezhetni **Kovács Józsefnél**, a villamososztály vezetőjénél. A favágás ára méterenként 1 kor. 40 fillér.

Pályázati hirdetmény.

546. sz. — **Rozsnyó** rendezett tanácsú városnál megüresedett **rendőrkapitányi állás** betöltésére ezennel pályázatot hirdetnek.

A rendőrkapitány évi fizetése: 2400 korona; lakbér illetménye: fizetésének 17,5%-a, azaz: 420 korona; a városi nyugdíjalapnak jogosult és köteles tagja.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy ugy elméleti és gyakorlati képzettségüket, valamint eddigi foglalkozásukat igazoló hiteles bizonyítványokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám bezárólag **folyo évi október hó 15-ik napjáig** annyival inkább nyújtják be, mert a kitűzött határidőn túl elkésve beadott pályázati kérvények figyelembe vételét nem fogják.

Rimaszombat, 1909. évi szeptember hó 16-án.

Fáy, főispán.

Hölgyek figyelmébe.

Van szerencsém a mélyem tisztelt hölgyközönség tudomására hozni, hogy a női ruhavarrás terén több évi gyakorlattal bírok, a szabászatot a legkiválóbb mestertől sajátítottam el, melynél fogva tisztelettel ajánlom fel szolgáltatásomat mindazoknak, kik kifogástalan, divatszertint ruhát óhajtának pontos és kivánság szerinti kivitelben. Ajánlkozom ruhák varrására házakhoz úgy helyben mint vidékre is. — Szíves pártfogást kér:

Simon Mariska, női ruhavarróné.

Lakásom: Rimaszombat, Koháry-utca 17. sz., november 1-től pedig Deák Ferencz-utca 16. sz.

Tisztelettel értesitem az i. t. közönséget, hogy 73 év óta fennálló kőfaragó üzletemet és sírkőraktáramat

ez év folyamán a magasabb igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítottam és a közelgő **halottak napjára** igen nagy választék áll rendelkezésre a kegyeletnek áldozó gyászoló közönségnek, a legkiválóbb valódi **tiszta fekete svéd gránit, norvégiai labrador, syenith, porphir elsőrendű hazai és külföldi márvány síremlékekből és öntött vas-keresztkekből.** — Elvállalok mindenféle temetői és építkezési kőfaragó munkát bármely kőfajból.

Tisztelettel:

Özv. JAKOVETZ ALAJOSNÉ.
sírkőraktár- és kőfaragó üzlettulajdonos
Rimaszombat, Andrassy-út.

Pályázati hirdetmény.

1203. sz. — **Jolsva** r. t. városnál elhalálozás folytán végleg megüresedett

városi adószedő és pénztárnoki állásra

pályázatot nyitattik. — Felhívom a pályázni kívánókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket **folyo évi október hó 1-éig** hozzám annyival inkább nyújtják be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Ezép állás javadalmazása a következő:

1. Évi törzsfizetés 1800 korona.
2. 20 kocsi tűzifa fuvarral.

Megjegyzetjük végül, hogy a megválasztott adószedő és pénztárnok a képviselőtestület által meghatározandó óvadékok állása elfoglalása előtt készpénz vagy megfelelő értékpapirokban letenni köteles.

Jolsván, 1909. szeptember 12-én.

Basilidesz Gusztáv, polgármester.

Pályázati hirdetmény.

A rimaszombati m. kir. állami gyermekmenhelynél a nagyméltóságú m. kir. Belügyministerium 4658—908 számú rendeletében meghatározott kezdőfizetéssel javadalmazott

dijnoki állásra

pályázatot hirdetnek. — Ennélfogva felhívom a pályázni óhajtókat, hogy pályázati kérvényeiket, iskolai, születesi, erkölcsi és orvosi bizonyítványaikkal felszerelve közvetlenül vagy jelenlegi alkalmaztatásuk esetén hivatali előjárójuk útján a m. kir. gyermekmenhelyhez f. év szeptember hó 26. déli 12 órájáig adják be.

Rimaszombat, 1909. szeptember 12-én.

Dr. Löcherer, igazgató-főorvos.

Varrógép szabóknak.

Egy kevéssé használt — majdnem új — eredeti **Singer-féle varrógép** szabók számára — eladó. — Venni szándékozók forduljanak felvilágosítás végett **Leffler Ferdinándnéhoz**, Rimavarbócz, u. p. Rimaráhó.

Faarverési hirdetmény.

3505. sz. — Kerepessy István, kiskoru gömörpanyiti lakos tulajdonát képező s a gömörpanyiti 68. számú telekjegyzőkönyvben 710. helyrajzi szám alatt foglalt erdejének összes tölgy, eser, gyertyán és nyírfa készlete Gömör- és Kishontvármegye árvaszékének folyó évi június hó 8-án kelt 7006. számú véghatározata folytán a **f. évi október hó 11-én délelőtt 9 órakor Gömörpanyiton** a község házában nyilvános sző és írásbeli árverésen el fog adatni.

Az értékesítés tárgyát képezi mindazon fatömeg, mely az „Ivántáj” nevű erdőrészen jelenleg tövön találtak, az 5 cm-nél vékonyabb tölgy suhángok és vad gyümölcsfákat kivéve.

Kikiáltási ár 800 korona, azaz nyolczszáz korona, ezen alóli ajánlat nem fogadtatik el.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Biztosítékképen 50 korona, azaz ötven korona tendő le.

Az árverési és szerződési részletes feltételek a tornaljai járás főszolgabírói hivatalában és Gömörpanyiton a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Tornalja, 1909. szeptember 14-én.

Kubinyi, tb. főszolgabíró.

Eladó ház.

A Koháry-utca 5. számú ház szabad kézből eladó. — Értekezhetni lehet személynesen vagy levélileg **Serkén** (u. p.: Feled) **Simon Antal** tulajdonossal.

Árverési hirdetmény.

506. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósnak 1908. évi V. 797. számú végzése következtében dr. Cziner Miksa ügyvéd által képviselt Dub Albert javára, Szihelszky András, Bartos György, Polecsék József, Kamara Ignác és Hedvigi József ellen 97 korona tőke és járulékaik iránt az 1909. évi április hó 1-én fogatosított kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt és 1476 koronára becsült szarvasmarhák, juhok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósnak 1908. V. 797.6. számú végzése folytán 97 korona tőke, 123 korona 6 fillér eddigi s a még felmerülő költségek erejéig Rimakován, a község házában leendő megtartására határnapul az **1909. évi szeptember hó 24-ik** napjának délutáni 3 órája kitűzetik, arra a venni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverés alá becsátandó marhák készpénz fizetés mellett az árverelőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Adósok felhivatnak, hogy a lefoglalt marhákat fent jelzett határidőre a törvényes következmények terhe alatt állítsák elő.

Rimaszombat, 1909. szeptember 9.

Gaskó János, bir. végrehajtó.

Kárpitos, paplanos munkák

legolcsóbb beszerzési forrása
IZSÁK SÁNDORNÁL,
Rimaszombat, Koháry-u. 27.
„Polgári Olvasókör” közelében.

Ugyanitt egy tanoncz és tanuló lány felvétetik.

Hirdetmény.

505. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. II. 140/5. számú végzése következtében dr. Weinberger Rezső ügyvéd által képviselt Klein Simon javára 300 korona s járulékaik erejéig 1909. évi január hó 19-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és szikvizgyártó gép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírósnak 1908. évi V. 815/3. számú végzése folytán 300 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi szeptember hó 19-ik napjától járó 5%-os kamatai, 1/3%-os váltódíj és eddig összesen 113 korona 34 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszombatban, a városházánál leendő megtartására **1909. évi szept. hó 21-ik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi XL. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombat, 1909. szeptember 8.

Gaskó, kir. bir. végrehajtó.

Árlejtési hirdetmény.

272. szv. szám. — A debreczeni m. kir. állami ménitelep eperjesi, rimaszombati és jászberényi osztályaiiban elhelyezett katonai legénység és ménállomány részére 1909. év november hó 1-től 1910. évi október hó végéig szükségletű

élelmi- és takarmánycikkek

biztosítása iránt a debreczeni m. kir. állami ménitelep számvevő irodájában **1909. évi szeptember hó 29-én** délelőtti 10 órakor írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog megtartatni.

A takarmány szükségletre megjegyzetjük, hogy a termelők nemcsak az egész mennyiségre, hanem 100 métermázsára is tehetnek ajánlatot. Egyenlő ajánlatok esetén a gazdák és gazdasági szövetkezetek ajánlatai előnyben részesülnek.

A közelebbi szállítási feltételek a debreczeni m. kir. állami ménitelep számvevő irodájában megtekinthetők, a hol a szállítási feltételek füzete is betekinthező és ahonnan az árlejtési hirdetmény kívánatra megküldetik.

Debreczen, 1909. évi szeptember hó 9-én.

Debreczeni m. kir. áll. ménitelep-parancsnokság.

Kiadó bolt — eladó ház.

A város legforgalmasabb helyén, az **Andrassy-utca** és **Tompa-tér sarkon** levő első számú emeletes házban egy kisebb bolt azonnal bérebe vehető. — **Kossuth-utca 41. számú** ház, szépen rendezett udvarral és kerttel eladó. Venni, vagy bérelni kívánók értekezhetnek: 6—*) **Andrási László** fényképésszel.

Hirdetmény.

2071 sz. — A tornaljai kir. járásbírósnak, mint tekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tornaljai takarékpénztár végrehajtónak 200 korona tőkekövetelés és járulékaik; valamint a csatlakozott Bubelinyi Laura 10 korona tőke és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék (a tornaljai kir. járásbírósnak) területén lévő, Sajógömör község határában fekvő s a sajógömöri 136. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1, 10, 19, 20, 22—24. sor; 507, 508, 1759, 3690, 3796, 4185, 4203, 509 b. hrzi számú s Lóska János nevében álló 151. számú ház és udvar, gyümölcsös kert, rét és szántóföldekre az ezen ingatlanokra özv. Lóska Kulik Zsuzsanna javára bekebelezett özvegyi jog fenntartásával az árverést 680 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az **1909. évi november hó 12-én** d. e. 10 órakor Sajógömör községében, a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár 2/3-án alól eladatni nem fogják.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáranak 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. törvényezikk 42-ik §-ában jelzett, ártólyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

A mennyiben az ingatlanokért a kikiáltási árnál magasabb ígért tétetnek, a bánatpénz ennek 10%-áig kiegészítendő, mert ellenesetben az ígért figyelmen kívül hagyása mellett a további árverésen részt nem vehet. — Tornalja, 1909. szeptember hó 3-án.

Hubay, kir. aljárásbíró.

Eladó belsőség.

A **Hunyady-utczában**, a bábaképzővel szemben, mintegy 760 □-öl területű belsőség — 15 öl hosszúságú utcai fronttal — szabad kézből eladó. — Venni szándékozók felvilágosítást nyerhetnek: **Győry Lajos** tulajdonostól Keczegén, (u. p. Rimaráhó.)

Hirdetmény.

V. 170/5. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a miskolci kir. törvényszéknek 1908. évi 6297—1908. v. számú végzése következtében dr. Király Kálmán ügyvéd által képviselt Putnoki hitelbank javára 200 korona s járulékaik erejéig 1909. évi április hó 24-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 7122 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, csikók, butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 170/5. számú végzése folytán 200 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi december hó 21. napjától járó 6%-os kamatai, 1/3%-os váltódíj és eddig összesen 63 koronában biróilag már megállapított költségek erejéig Csizben, a helyszínén leendő eszközlésére **1909. évi szeptember hó 29-ik napjának d. u. 2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1909. évi szeptember hó 6-án.

Csorba Kálmán, kir. bir. kiküldött.